

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum I. Decretalium, Per quadraginta, & tres Titulos distributum, in
quo agitur De Constitutionibus, Seu Legibus universim ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1706

Articulus IV. Quæ requirantur ad restitutionem in integrum?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73031)

tervenerit, sed eos laesos esse constiterit, tam super sua, quam super paterna portione. Apostolica auctoritate in integrum restituantur; dummodo pretium, uti promittunt, emptori, vel hæredibus ejus refundant. Advertendum præterea, quod restitutioni pendendæ ex causa metûs, aut doli præscriptum sit brevius tempus, illi scilicet tempus unius anni; huic, biennij, ut patet ex ff. & C. de his, quæ vi & dolo.

ARTICULUS III.

An restitutio in integrum sæpius peti possit?

2700. **I**n c. fin. h. t. dicitur, restitutionem super aliqua tantum semel peti solere. Nam semel rejectâ, non petitur iterato cum effectu, cit. c. fin. Nemo enim super eadem re bis experitur, nisi subit nova causa, quæ emerfit. Sensus verborum hujus capituli est: si Ecclesia contra latam sententiam non appellavit, sed restitutionem in integrum petivit, & repulsa est, iterum in alio judicio restitui non debet, nisi ad petendam appellationem. Si tamen nova causa emergat, videlicet novæ defensiones ostendantur, tum simpliciter ei, cognitâ causâ, restitutio concedi poterit; ex hoc colligitur non sic indefinitè negari, etiam secundam restitutionem in integrum, ut in nullo casu concedatur, prout etiam constabit ex seqq. Hinc: circa præsentem quæstionem, notandum, duplici modo posse restitutionem secundo peti. Primo, postquam semel petita quidem est, sed à Magistratu denegata; secundo modo, si semel impetrata est restitutio, at quia postmodum videtur impetrans per hanc ipsam restitutionem læsus esse, ideo petit iterum contra hanc ipsam restitutionem restitui: his præmissis: R. 1. si restitutio denegata fuit, & sententia transit in rem judicatam, non amplius dari restitutionem in eadem causâ ab eodem Judice, nisi, quoad negligentiam omissæ appellationis, quæ denegata restitutione faciendâ fuisset, L. 1. C. sæpius in integrum restitutio postuletur; ibi si post sententiam Proconsulis contra vos latam, desiderâstis in integrum restitui, nec obtinuistis; frustra rursus, ut ea quæstio in integrum restitutionis agitetur,

desideratis. Appellare enim debuistis, si vobis sententia displicebat: sed si adhuc in ea ætate estis, ecce subveniri solet, appellandi jus vobis restituimus? Resp. 2. si negata restitutione petatur secundo restitutio propter novas defensiones, seu probationes adducendas, concedi posse restitutionem in eadem causâ, L. 2. C. si sæpius & c. ibi: quamquàm Curatores pupillæ victi sint, cum in integrum pupillam restitui desiderabant: cum tamen novis defensionibus instrui posse dicas, adeant Curatores uxoris tuæ Judicem, & petant, ut causas in integrum restitutionis agant; & L. 3. C. eod. ibi: in una, eademque causa iteratum in integrum restitutionis auxilium non jure, nisi novæ defensiones prætententur, posci, sæpè rescriptum est. Resp. 3. si restitutio secunda petatur contra priorem restitutionem, regulariter esse concedendam, L. 7. §. 9. ff. de minorib. 25. annis & 9. ibi: restitutus autem, cum se hereditati misceat, ut eam adeat, quam repudiavit, rursus restitui poterit, ut se abstineat; excipe calum, qui habetur L. fin. §. 6. C. quæ liberis in potest. constit. sic Haunold. tom. 1. tr. 2. a. n. 467.

ARTICULUS IV.

Quæ requirantur ad restitutionem in integrum?

2701. **R**esp. requiri 1. ut actus, ex quo quis restituendus est, fuerit jure validus. Id verum est, cum determinatè petitur annullatio contractûs. Caterùm, ubi dubium est de valore actûs, non aliud requiritur, quam ut metum, vel læsionem passus, cum rem suam quarrit, in libello alternativè petat, aut contractum jure nullum declarari; vel, si jure valuit, rescindi; ut dicitur c. constitutus, 8. h. t. Abbas hic n. 9. Requiritur secundo, quod in judicio vel manifestè constet de læsione; vel ea legitimè probetur, quando quis restituendus est; non ex certa causâ, & in edicto Prætoris enumerata; nimirum vi, metu, dolo, ætate, absentia; sed ex causâ incerta, & clausula generali: si qua iusta causa, ut habetur L. 1. in fin. ff. ex quibus causis. Si autem petas, an hic sufficiat probatio læsionis, facta per juramentum læsi? Resp. negativè ex c. super eo.

de his, quæ vi. Nam talis probatio tantum sufficit, quando læsio provenit ex alterius delicto, v. g. metu injustè incusso; tunc enim præsumptio est contra delinquentem, & lex in odium ejus admittit læsi juramentum.

Requiritur 3. ut læsio sit gravis, & notabilis; in modicis enim non conceditur hoc juris remedium, L. scio, 4. ff. h. t. c. penult. junct. gloss. v. enorme, de rebus Ecclesie non alienand. Abb. inc. 1. n. 2. de restit. in integr. Nam in his, quæ contra jus commune conceduntur (qualis est restitutio in integrum) de modicis non curatur; Bartolus in L. scio, ubi ait, *nimum dici secundum magnitudinem rei*, nimirum cum respectu ad totum. Hinc, si justum pretium prædij v. g. sint 100. floreni, & illud vendidisti 980. læsio in 20. respectivè ad totam summam, parva est: si verò justum pretium sint 100. tantum, & vendidisti 90. læsio in 10. est magna, scilicet respectivè ad summam 100. sic Abb. in c. 1. hic n. 8. Molin. de just. D. 273. n. 9. Ex hoc inferitur, ad concedendam restitutionem in integrum non requiri, ut læsio enormis sit, & tanta, ut dimidium justij pretij excedat. Nam in hoc casu læsus juvatè potest ordinario juris remedio; L. 2. C. de rescindenda vendit. & cap. cum dilectus, de empt. quia tamen etiam hoc casu, si cum dicto remedio concurrat beneficium restitutionis, communiter res melior fit, & hoc beneficium pinguius est, cum Reus conventus dicto remedio ordinario; habeat electionem reddendi rem, vel supplendi pretium, non autem in beneficio restitutionis; ideo si læso id magis expedit, quam illud, valde probabile est, etiam in hoc casu peti, & concedi posse beneficium restitutionis; Covarruv. lib. 1. var. resol. c. 3. nu. 11. §. tertio hinc deducitur.

ARTICULUS V.

Quibus in specie concedatur restitutio in integrum?

2702. **R**esp. concedi 1. minoribus (qui scilicet 25. annum necdum compleverunt) sive ex contractu, sive ex alio actu notabiliter læsi sint, vel decepti; habetur L. 1. ff. de minoribus; idque propter infirmam eorum ætatem, multis captionibus, & insidijs aliorum expositam. Dixi minoribus, nimirum, utriusque sexûs;

etiamsi sint Patres, vel filii familias; esto contraxerint cum auctoritate Patris, Tutoris, vel Curatoris, aut etiam decreto Judicis. Nam hæc faciunt solum, ut contractus sit jure validus; non autem excludunt beneficium restitutionis, ut patet ex dict. L. 1. cum seq. & tenet Lessius l. 2. de Just. c. 12. n. 63. Idem habetur c. constitutus cit. ubi hæc restitutio extenditur. 1. etiam ad lucrum cessans; ut notat Pirhing in c. constitutus, n. 8. secundò etiam ad jus retrahendi bona suorum consanguineorum, extraneo, vel remotiori cognato vendita, modò intra annum, & diem, à tempore contractus, seu venditionis, illa ad se quis revocet, deposito pretio æquali; & de consuetudine loci vigeat ejusmodi retractus; ita Pirhing cit.

2703. Resp. 2. hoc beneficium restitutionis etiam concedi Ecclesie; sicut minori, c. Requisivit 1. h. t. ubi Alphanensi Episcopo quaerenti; quid agendum de possessionibus Laicis, sub modico censu concessis; respondit Alexander III. noveris, quòd, si Ecclesia læsa est, & manifestè apparet detrimentum ipsius (cum Episcopo ejus conditionem facere deteriorem non liceat, & Ecclesia jure minoris debeat semper illa servari) quæ in damnum ejus data constiterit, ad ipsius convenit jus, & proprietatem redire. Providendum est tamen, ne, si fortè coloni possessiones illas expensis, ac labore suo, reddiderint meliores, sumptibus, quos bonâ fide fecerunt, non debeant defraudari; & c. auditis 3. eod. ubi dicitur, quòd Ecclesia læsa in probatione necessaria ommissa, potest petere restitutionem in integrum, non obstante termino juris probationis exclusivè. Et restitutionem petere potest, non solum contra privatum; sed etiam contra Ecclesiam. Modo manifestè constet, vel legitime probetur (quod semper requiritur, ut hic dicitur) notabilis, & magna læsio. Nam Ecclesia Minorum jure gaudet, ut hic dicit Alexander III. & quamvis c. 1. solum loquatur de contractu censuali propriè dicto (ut notat Pirhing hic n. 19. §. itaque) in quo dominium rei tam directum, quam utile, atque aded plenum transfertur in alterum, cum onere pensionis annuæ reservatæ priori Domino, juxta L. ult. C. de rerum permut. ubi dominium non amplius redit, etiam ommissa multis annis cæ solu-